

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 22P/122/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6422202539
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Zuzan
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2022:6422202539.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudkyňou JUDr. Janou Zuzan, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: Š. Y., J. XX.XX.XXXX, J. Y., J. XX.X.XXXX, M. Y., J. XX.X.XXXX, Y. Y., J. XX.X.XXXX, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, deti matky H. Š., J. XX.X.XXXX, G. XXX XX N. H. XXX, Y.Č. XXX XX Z. X., a otca Š. Y., J. X.X.XXXX, G. XXX XX Ž. J. E., Š. K. XXX, Y.Č. O. E. XX, XXX XX E. - E., a S. Š., J. XX.X.XXXX, S. Š., J. XX.X.XXXX, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, deti matky H. Š., J. XX.X.XXXX, G. XXX XX N. H. XXX, Y.Č. XXX XX Z. X., a otca - J., o nariadení ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a d u j e nad maloletými deťmi Y. M. Š. ústavnú starostlivosť, ktorá bude vykonávaná v Centre pre deti a rodiny Svetluška Banská Bystrica, Kollárova 29, 974 01 Banská Bystrica.

II. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu mal. detí Y. a mal. detí Š. výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne na každé dieťa zvlášť, vždy do 25. dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny Svetluška Banská Bystrica, Kollárova 29, 974 01 Banská Bystrica.

III. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu mal. detí Y. výživným vo výške 40 Eur mesačne na každé dieťa zvlášť, vždy do 25. dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny Svetluška Banská Bystrica, Kollárova 29, 974 01 Banská Bystrica.

IV. Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 7P/21/2021-32 zo dňa 13.08.2021.

V. Súd r u š í neodkladné opatrenie č.k. 22P/122/2022-15 zo dňa 09.09.2022.

VI. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresnému súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „súd“) bol dňa 6.9.2022 doručený návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom (ďalej len „ÚPSVaR“), ktorým podáva návrh vo veci samej - nariadenie ústavnej starostlivosti nad mal. deťmi, a zároveň návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k maloletým deťom.

2. V návrhu ÚPSVaR uviedol:

2.1. Maloleté deti sú narodené mimo manželstva, a sú spoločnými deťmi matky a otca, napriek skutočnosti, že k mal. S. M. S.. S. otec neuznal otcovstvo. Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom

č.k. 7P/21/2021-32 zo dňa 13.8.2021 boli mal. Š., S.. J., S.. M. M. S.. Y. zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletých detí vo výške 30 € na každé dieťa zvlášť. Uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 22P/29/2022-8 zo dňa 11.3.2022 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým súd matke a otcovi nariadil odovzdať maloleté deti do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica.

2.2. Uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 22P/29/2022-25 zo dňa 24.6.2022, súd rozhodol o uložení výchovného opatrenia nad maloletými deťmi, najdlhšie po dobu šesť mesiacov odo dňa umiestnenia (t.j. do 14.9.2022) v Centre pre deti a rodiny Banská Bystrica. Dôvodom vyňatia z rodinného prostredia bola skutočnosť, že matka nedokázala zabezpečiť adekvátnu starostlivosť deťom (zanedbanie povinnej školskej dochádzky, zdravotnej starostlivosti, zanedbávanie hygieny); starostlivosť o deti nedokázala zabezpečiť ani v krízovom zariadení, kde boli s ňou umiestnené. Deti nebolo možné umiestniť do starostlivosti iným príbuzným. Maloleté deti boli dňa 14.3.2022 prijaté do starostlivosti centra, kde mal. deti Y. sú umiestnené na samostatnej usporiadanej skupine a mal. deti Š. boli umiestnené do profesionálnych náhradných rodín. Všetci súrodenci sa pravidelne stretávajú a na stretnutie sa tešia.

2.3. Pomery matky sa zmenili, aktuálne býva u svojej tety v obci Z. X., je evidovaná na úrade práce ako uchádzačka o zamestnanie, mesačne poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 68,80 €, v priebehu mesiaca september 2022 má nastúpiť do zamestnania v spoločnosti I., Š. K.. Následne si chce podať žiadosť o pridelenie nájomného obecného bytu v obci Z. X.. Deti stratiť nechce, ale starostlivosť o šesť maloletých detí by sama nedokázala zabezpečiť. S maloletými deťmi je v pravidelnom osobnom i telefonickom kontakte. Krátkodobých pobytov sa maloleté deti u matky nezúčastňujú, keďže s tým jej teta nesúhlasí.

2.4. Otec býva so svojou tehotnou priateľkou v rodinnom dome v obci O. E., je zamestnaný v spoločnosti J. M. I. Ž., maloleté deti boli počas letných prázdnin u neho na krátkodobom pobyte. Aktuálne nemá vytvorené vhodné podmienky na zabezpečovanie riadnej osobnej starostlivosti o maloleté deti, nakoľko nemá vlastné bývanie.

2.5. Vzhľadom k tomu, že výchovné opatrenie nariadené nad maloletými deťmi skončí dňa 14.9.2022, je v ich záujme, aby po uplynutí výchovného opatrenia pokračovala ústavná starostlivosť, a to bez prerušenia. Matka a otec sa síce pravidelne o maloleté deti zaujímajú telefonicky i osobne, no neboli schopní si upraviť svoje pomery natoľko, aby sa po uplynutí výchovného opatrenia maloleté deti mohli navrátiť do rodinného domáceho prostredia. Vychádzajúc z doterajšieho prístupu oboch rodičov, nie je predpoklad, že by si dokázali svoje pomery v najbližšej dobe upraviť.

2.6. K návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia úrad pripojil správu zo šetrenia pomerov v domácnosti otca, správu o maloletých deťoch predloženú Centrom pre deti a rodiny Banská Bystrica vrátane správ o jednotlivých deťoch.

3. Súd po začatí konania vydal neodkladné opatrenie uznesením č.k. 22P/122/2022-15 zo dňa 9.9.2022, ktorým mal. deti dočasne ponechal v starostlivosti Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica Svetluška, Kollárova 29, 974 01 Banská Bystrica. Matku aj súd zaviazal vyživovacou povinnosťou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa určené osobitným zákonom na každé dieťa zvlášť mesačne.

4. Matka na pojednávaní uviedla, že tretí mesiac býva u svojej tety v Z. X.. Je to rodinný dom, kde má k dispozícii samostatnú izbu. Teta nesúhlasí s tým, aby matka vzala mal. deti k sebe. Matka je zamestnaná v spoločnosti I.-N., N.. N. V..Q.. Š.Á. K., kde zarobí okolo 300 eur mesačne a jej zárobok závisí od počasia, keďže pracuje vonku. Iný príjem okrem toho nemá, iné ďalšie vyživovacie povinnosti nemá. Majetok nevlastní žiadny. Má podanú žiadosť o nájomný obecný byt v obci Z. X.. S deťmi je v kontakte pravidelne telefonicky a chodí aj na návštevy. S otcom mal. detí nie je v žiadnom kontakte.

5. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni vyplýva, že otec je od marca 2022 zamestnaný v spoločnosti Neumann Aluminium PWG s.r.o., kde vymeriavací základ v apríli 2022 bol 1.069,50 Eur, v máji 2022 vo výške 1.039,34 Eur, v júni 2022 vo výške 1.028,64 Eur a v júli vo výške 762,71 Eur.

6. Zo správy od Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica vyplýva, že mal. Š., S.. J., S.. M. M. S.. Y. sú od prijatia do centra (14.3.2022) umiestnené v samostatnej usporiadanej skupine. Mal. S. M. S.. S. sú umiestnení v profesionálnych náhradných rodinách, nakoľko ich nebolo možné umiestniť do jednej profesionálnej náhradnej rodiny spoločne. Všetci súrodenci sa pravidelne stretávajú a na stretnutia sa tešia. Od prijatia do centra sú maloleté deti v kontakte s matkou. Navštívila ich v samostatne

usporiadanej skupine centra. Mal. Š., S.. J., S.. M. M. S.. Y. sú v kontakte aj s otcom, deti strávili v jeho domácnosti dva krátkodobé pobyty. Počas pobytu u otca udržiavali deti kontakt i s matkou a starými rodičmi zo strany otca. Sociálny pracovník centra je v kontakte s matkou i otcom, vedie s nimi rozhovory zamerané na úpravu ich pomerov. Matka a otec sa javia ako spolupracujúci, zatiaľ však len verbalizujú úpravu svojich pomerov a do t.č. neiniciovali úkony spojené s návratom detí do ich starostlivosti. U mal. Š.F., S.. J., S.. M. M. S.. Y. bol cieľ sociálnej práce prehodnotený na sanáciu rodinného prostredia, u mal. S. M. S.. S. na sprostredkovanie náhradnej rodinnej starostlivosti formou pestúnskej starostlivosti.

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky a kolíznej opatrovníčky, a oboznámením listinných dôkazov a pripojených spisov tunajšieho súdu vo veciach starostlivosti súdu o mal. deti sp. zn. 22P/29/2022 a 7P/21/2021, pričom bol zistený skutkový stav ako je uvedené v bodoch 1. - 6. tohto odôvodnenia.

8. Súd na zistený skutkový stav aplikoval najmä tieto právne predpisy:

8.1. Podľa § 54 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „zákon o rodine“), súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

8.2. Podľa § 62 ods. 1 až 5 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

8.3. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

8.4. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Po vykonanom dokazovaní má súd za preukázané, že maloleté deti Y. a Š. sú narodené mimo manželstva. Ich rodičmi sú H. Š. M. Š. Y., hoci otcovstvo k maloletým deťom Š. neuznal. Maloleté deti Y. boli rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 7P/21/2021-32 zo dňa 13.8.2021 zverené do starostlivosti matky a otec bol zaviazaný výživným 30 € na každé dieťa zvlášť. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 22P/29/2022-8 zo dňa 11.3.2022 boli maloleté deti Y. aj maloleté deti Š. odovzdané do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica a uznesením tunajšieho súdu č.k. 22P/29/2022-25 zo dňa 24.6.2022 súd rozhodol o uložení výchovného opatrenia nad maloletými deťmi, najdlhšie po dobu 6 mesiacov odo dňa umiestnenia (do dňa 14.9.2022) v Centre pre deti a rodiny Banská Bystrica.

10. Matka ani otec nemajú usporiadané svoje pomery natoľko, aby sa maloleté deti po uplynutí výchovného opatrenia mohli vrátiť do prirodzeného rodinného prostredia. Matka žije u svojej tety, je zamestnaná avšak s nízkym príjmom, otec žije so svojou novou priateľkou v rodinnom dome jej rodičov. Rodičia svojím doterajším prístupom nepreukázali, že by svoje pomery dokázali v najbližšej dobe upraviť.

V rodine a medzi príbuznými sa nenachádza žiadna osoba, ktorá by mohla maloletým deťom v ich najlepšom záujme zabezpečiť osobnú starostlivosť. Navyše, matka sa vyjadrila, že starostlivosť o šesť maloletých detí by sama nedokázala zabezpečiť.

11. Súd považoval podaný návrh za dôvodný. Je v záujme maloletých detí, aby im bola poskytovaná adekvátna starostlivosť zodpovedajúca individuálnym potrebám každého z nich, nakoľko matka ani otec túto starostlivosť zabezpečiť nedokáže. V Centre pre deti a rodiny Banská Bystrica majú deti zabezpečenú riadnu starostlivosť, profesionálny a individuálny prístup a pravidelný režim, čo je určite na prospech mal. detí.

12. Rodičia majú voči svojim mal. deťom zákonnú vyživovaciu povinnosť. Súd určil výšku vyživovacej povinnosti rodičom podľa kritérií uvedených v § 62 a 75 Zákona o rodine. Matke vzhľadom na jej sociálne pomery a nízky príjem súd určil vyživovaciu povinnosť v minimálnej výške, t.j. 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne na každé dieťa zvlášť a otcovi po zohľadnení odôvodnených potrieb mal. detí a možností a schopností otca, ktorý je zamestnaný súd určil vyživovaciu povinnosť vo výške 40 Eur mesačne na každé dieťa zvlášť, čo bude otec podľa názoru súdu schopný uhrádzať bez toho, aby ohrozil vlastnú výživu.

13. O náhrade trov konania, súd rozhodol podľa cit. § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žiar nad Hronom v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto odvolanie podal.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovú značku tohto konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkov, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie dôkazy alebo tvrdenia, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/95 Z.z. - Exekučný poriadok; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 Civilného mimosporového poriadku).